

Cartea muzicală

(Daniela Caraman Fotea, 20 noiembrie 2005)

Cartea muzicală nu este o favorită a editorilor. Am consemnat însă excepția pe 17 noiembrie, în aula Palatului Cantacuzino consumându-se o notabilă lansare, în prezența excelenței sale Domnul Wilfried Gruber, Ambasadorul Republicii Federale Germania la București: Wilhelm Furtwangler, „Muzică și iubire”, selecție și traducere de Corina Jiva Andreescu, gest de restituire culturală care înviorează relația româno-germană într-un domeniu care ne interesează pe toți, muzica, spunea distinsul diplomat.

Editurii Niculescu îi datorăm volumul cu mare pretenție culturală care intră în lumea muzicală însoțit și de o a doua recomandare, elogioasă, totodată prețioasă ținând seama de bine cunoscuta cumpătare a comentariilor muzicologului Octavian Lazăr Cosma, Președintele Uniunii Compozitorilor, în atare situații.

Dar privilegiul oferit melomanilor este regal: cum să numesc altfel oportunitatea de a pătrunde în creuzetul artistic al marelui șef de orchestră, compozitor, muzician, eseist, care își așterne în tipar, pentru eternitate, gândurile. Cella Delavrancea îi compara frazele muzicale, interpretarea, cu desenele lui Michelangelo. În peste 250 de pagini sunt prezentate decupaje din 6 volume tipărite în Germania și Franța, teritoriu intelectual esențial pentru înțelegerea personalității fulminantului dirijor postromantic. Împrietenit cu Wagner și Bruckner, dar idolatrizându-l pe Beethoven.

Cartea te înalță în lumea muzicii, se adresează tuturor; este marele merit al Corinei Jiva Andreescu de a fi translat gândurile, filozofia muzicianului într-un limbaj foarte curat, cu frază sprintenă și limpede. Idei formulate pentru prima oară în tiparul românesc, iluminând și drumul profesioniștilor și pasiunea melomanilor. Selecția Corinei este un act de creație, ea culege din interviuri, note, declarații, însemnări, mărturii ale apropiaților, miera filozofiei, a concepțiilor, conceptelor, experienței artistice și de viață ale lui Furtwengler. Inedite, fascinante idei cu uluitoare valabilitate în cotidianul nostru.

De ce muzica lui Bach curge de la sine, în timp ce Haydn trebuie „cucerit”? cum începe să exprime Beethoven catastroficul din natură, compozitorul însuși fiind variat și bogat precum natura însăși; în relația dintre muzică și poezie Furtwengler speculează: apa nu poate fi în același timp gheață, dar totuși, sunt aceeași substanță; ludicul la Strauss, psihologia muzicală a importanțelor metropole, despre turnee, poți fi doar compozitor de sonate? Sunt subiecte alese la întâmplare, cartea trebuie citită cu creionul în mână.

Admir din nou flerul lui Cristian Niculescu, crescut, după cum am aflat de la domnia sa, în abianța spirituală, a familiei dirijorului Constantin Bobescu, muzicianul care l-a ascultat pe Furtwengler la București în perioada interbelică. Ce trasee subtile se îngemănează prin această carte!

Închei cu un aforism – amprentă și asupra lui Furtwengler, revelat în cartea Corinei Jiva Andreescu: tot ce este măreț e simplu.